

الف A

کنکور

۱۳۳

A

تطابق آزمون های ماز با کنکور ۱۴۰۰

ادبیات - تجربی

نیاز به هیچ گونه سواد نیست؛ سوال ماز که دقیقاً با درس ذکر شده در آزمون های ماز بوده و بخون
بعدش سوال کنکور رو خودت حل کن (:

«تطابق سوالات لغت»

بخش نخست: واژه‌های مهمی که در آزمون‌های ماز بارها و بارها از آن‌ها تست طراحی شده است و همان واژه‌ها در کنکور سراسری ۱۴۰۰ هم دیده می‌شوند:

مرحله ۱ آزمون ماز - سوال ۱

کدام گزینه، می‌تواند معانی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«مطاع، تاک، جود، تقصیر، وظیفه، منت»

- (۱) فرمانبر، انگور، کرم، سپاس
(۲) درخت انگور، محبت، کوتاهی، معاش
(۳) اطاعت شده، رز، سخاوت، مقرر
(۴) فرمانروا، درخت انگور، مهربان، معاش

پاسخ: گزینه ۳

در گزینه «۳» تمام معانی آمده متناسب با واژه‌های داده شده در صورت سوال می‌باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: واژه «انگور» برای کلمات صورت سوال معادل مناسبی نیست. (سه مورد صحیح)

گزینه «۲»: واژه «محبت» برای کلمات صورت سوال معادل مناسبی نیست. (سه مورد صحیح)

گزینه «۴»: واژه‌های «مهربان» و «معاش» معادل مناسبی برای کلمات صورت سوال نیستند. (دو مورد صحیح)

مطاع فرمانروا، اطاعت شده، کسی که دیگری فرمان او را می‌برد

تاک: درخت انگور، رز

جود: بخشش، سخاوت، کرم

تقصیر: گناه، کوتاهی، کوتاهی کردن

وظیفه: مقرر، وجه معاش

منت: سپاس، شکر، نیکویی

کنکور تجربی ۱۴۰۰

۲- کدام گزینه، پاسخ مناسبی برای معانی تعداد بیشتری از واژه‌های زیر است؟

«منت، صحیفه، ابدیت، روایی، محظوظ، شگرف، آخته»

تجربی 1400

- (۱) چاره، کرانه، ارزش، شکر
(۲) نیرومند، پابندگی، اعتبار، ارزش
(۳) امکان، ساختگی، مانع، جاودانگی
(۴) نیرومند، بی‌کرانگی، اعتبار، نیکویی

مرحله ۲ آزمون ماز - سوال ۱

کدام گزینه می‌تواند معانی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«داروغه، خمّار، والی، قسیم، ادیب، انابت»

- (۱) مامور اجرای احکام، میکده، برتر، اجابت
(۲) میفروش، خلیفه، صاحب‌جمال، توبه
(۳) شبگرد، میفروش، آداب‌دان، پشیمانی
(۴) نگهبان، زیبایی، برتر، توبه

پاسخ: گزینه ۳

معنی چهار واژه از شش واژه صورت سوال در گزینه «۳» به درستی آمده است.

داروغه: پاسبان و نگهبان، شب‌گرد

خمّار: می‌فروش

والی: حاکم، فرمانروا

قسیم: صاحب‌جمال

ادیب: آداب‌دان، ادب‌شناس، سخندان، معلم و مربی

انابت: بازگشت به سوی خدا، توبه، پشیمانی

انسانی ۱۴۰۰

۳- معنی چند واژه «درست» است؟

(داروغه: شب‌گرد) (استقرار: مقرری گرفتن) (نبات: رستنی) (رواق: هرم) (مغان: موبدان زرتشتی)
 (غایت القصوی: کمال مطلوب) (شیخ: موهوم) (طیلسان: زیرانداز) (خشاب: گلوله)
 (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

انسانی 1400

مرحله ۳ آزمون ماز - سوال ۱

در کدام گزینه معنی همه واژه‌ها درست است؟

- (۱) (تکریم: بزرگداشت) (توسن: اسب سرکش) (توش: توشه) (کرکس: پرنده‌ای از راسته شکاریان)
 (۲) (وسواس: دودلی) (آرمان: عقیده) (تجلی: جلوه دادن) (نسیان: فراموشی)
 (۳) (استدعا کردن: پذیرفتن) (اسوه: پیشوا) (مشیت: اراده) (غنا: توانگری)
 (۴) (آیت: نشانه) (دولت: زمان فرمانروایی) (رعب: ترس) (بنات: دختران)

گزینه ۴

علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱» کرکس: پرنده‌ای از رده لاشخورها

گزینه «۲» تجلی: آشکار شدن، جلوه کردن، جلوه‌گری، پدیدار شدن چیزی درخشان مانند نور، روشنی

گزینه «۳» استدعا: درخواست کردن، خواهش کردن

هر تست ماز، یک کلاس درس!

لغت

در خوانش لغت یک مبحث بسیار مهم وجود دارد. عزیز من، گل، اسم باید اسم معنا بشود و صفت باید به شیوه صفت معنا بشود. در کنکور ۹۹ طراح ان قدر از این نکته استفاده کرد که لقب (خزترین) نکته لغت را به این نکته منسوب می‌کنیم.

چند اسم و صفت معروف کنکور ۹۹:

بر: خشکی نه خشک   پدرام: آراسته نه آراستن   ادبار: نگون بختی نه نگون بخت   تقصیر: کوتاهی نه کوتاه

ثقت: اطمینان نه مطمئن   دها: زیرکی نه زیرک   خبث: پلیدی نه پلید   وصلت: پیوستگی نه پیوسته
 در درس ۵ دوازدهم چند لغت داریم که این‌ها پای ثابت کنکور هستند.

توجه شما را جلب می‌کنم به:

آوند: آونگ، آویزان، آویخته   ارغند: خشمگین و قهر آلود   سریر: تخت پادشاهی، اورنگ   شرزه: خشمگین، غضبناک
 گرز: ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک   معجر: سرپوش، روسری   سفله: فرومایه، بد سرشت
 بخوانید باشد که رستگار شوید و بدانید راه سعادت ادبیات کنکور از (ما) و (ماز) می‌گذرد. (جناس ناقص اختلافی)

هنر ۱۴۰۰

۳- معنی واژه‌های «مجادله - مستغنی - مشوش - تخلص» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف) تو پیمان همی داری و رای راست
 ب) دل جو غنی شد ز فقیری چه غم
 ج) از همگان بی‌نیاز و بر همه مشفق
 د) گاه از ستیزه گوش فلک برکشیده‌ای
 ه) کی دهد دست این غرض یارب که هم‌دستان شوند

هنر 1400

(۲) د - ج - الف - ه - ب

(۱) د - ب - الف - ه - ج

(۴) ه - ج - الف - ب - د

(۳) ه - ب - ج - الف - د

انسانی ۱۴۰۰

۱- مترادف «آلودگی، نوع، عاشق و عارف، بی‌نیازی» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

الف) مه‌ها زورمندی مکن بر مه‌مان
 ب) تو ای توانگر حسن از غنای درویشان
 ج) تنم می بلرزد چو یاد آورم
 د) شوخ شیخ آورد تا یازوی او

انسانی 1400

(۳) د - الف - ج - ب

(۲) الف - ب - د - ج

(۴) د - ج - الف - ب

مرحله ۵ آزمون ماز - سوال ۱

معنی مقابل کدام واژه‌ها با توجه به شماره «همگی» نادرست است؟

- ۱- باسق: بی نظیر   ۲- شیدایی: سودایی   ۳- بیت الاحزان: جای بسیار غم‌انگیز
۴- محتسب: پاسبان
۵- والی: خلیفه   ۶- رز: تاک   ۷- گرو بردن: موفق شدن در مسابقه

۱) ۷، ۶، ۱   ۲) ۵، ۴، ۲   ۳) ۷، ۳، ۱   ۴) ۶، ۵، ۳

پاسخ: گزینه ۲ (واژه‌نامه فارسی دوازدهم - متوسط - دانشی)

معنی واژه‌های زیر نادرست آمده است:

- ۱- باسق: بالیده، بلند، تناور
۲- شیدایی: دیوانگی
۴- محتسب: مامور حکومتی شهر که کار او نظارت بر اجرای احکام دین و رسیدگی به اجرای احکام شرعی است.
۵- والی: حاکم، فرمانروا

نکته مهم:

از نکات بسیار مهم در معنای کلمات توجه به اسم یا صفت بودن کلمات است. عموماً هر گاه (اسم+ی) شود خروجی ما صفت نسبی خواهی بود مثال: آهنی، چوبی، زمینی، آسمانی و ... و هرگاه (صفت + ی) شود خروجی اسم خواهد بود نظیر: خوبی (خوب بودن)، زیبایی (زیبا بودن) و... حال به واژه «شیدایی» دقت کنید این واژه از «شیدا(صفت) + ی» تشکیل شده است پس خروجی ما **اسم** باید باشد (آآشتگی، شیفستگی) حال آن که در سوال «ا» معادل «شیدایی» واژه «سودایی» ذکر شده است. «سودایی» از «سودا» (یعنی یک اسم+ی) تشکیل شده است پس خروجی این واژه **صفت** است.

زبان ۱۴۰۰

۱- با توجه به واژه‌های زیر معنی واژه‌های زوج، کدام است؟

«شرف، نجابت، اهلیت، داروغه، محتسب، کافی، مخنقه، عقد، مسامحه»

- ۱) اصالت، بزرگواری، سهل‌انگاری، شایستگی   ۲) بزرگواری، مأمور حکومتی، باکفایت، لیاقت
۳) کارآمد، گردن‌بند، پاسبان و نگهبان، بزرگواری   ۴) پاک‌منشی، مجری احکام دینی، بسنده، آسان گرفتن

مرحله ۵ آزمون ماز

تعداد غلط‌ها در کدام گزینه متفاوت آمده است؟

- ۱) راهب: ترسای پارسا (چنبر: دایره‌ای از چوب) (مائده: سفره فراخ و گشاد) (حرمت: آبرو)
۲) طبیعت: خو (برین: بالابین) (ردا: بالاپوش) (مفتول: سیمی)
۳) باری: به هر حال (اوان: اوایل) (جلجل: زنگوله) (دانگ: بخش)
۴) دوات: قلم (زنگاری: سبزرنگ) (خودرو: خودسر) (دستار: شال و گردن‌بند)

پاسخ: گزینه ۴ (واژه‌نامه فارسی دهم - متوسط - دانشی)

پاسخ تشریحی:

- در گزینه ۴ دو واژه نادرست معنا شده است: ۱- دوات: مرکب‌دان، جوهر   ۲- دستار: پارچه‌ای که به دور سر بپیچند، سربند و عمامه
در سایر گزینه‌ها تنها یک غلط معنایی دیده می‌شود:
گزینه ۱: «مائده: سفره‌ای که بر آن طعام باشد»
گزینه ۲: «مفتول: سیم، رشته فلزی دراز و باریک»
گزینه ۳: «اوان: وقت، هنگام»

ریاضی ۱۴۰۰

۳- تعداد غلط‌ها در کدام گزینه متفاوت آمده است؟

- ۱) راهب: ترسای پارسا (چنبر: دایره‌ای از چوب) (مائده: سفره فراخ و گشاد) (حرمت: آبرو)
۲) طبیعت: خو (برین: بالابین) (ردا: بالاپوش) (مفتول: سیمی)
۳) باری: به هر حال (اوان: اوایل) (جلجل: زنگوله) (دانگ: بخش)
۴) دوات: قلم (زنگاری: سبزرنگ) (خودرو: خودسر) (دستار: شال و گردن‌بند)

مرحله ۶ آزمون ماز - سوال ۲

معنی چند لغت در مقابل آن نادرست آمده است؟
 (توقیع: مَهر یا امضای پادشاهان) - (خطوه: قدم) - (خیر خیر: سرسری)
 (یک دوال: یک پاره) - (شبهت: شک) - (عقد: پیمان)
 (برومند: بار آور) - (گرامت زده: پشیمان) - (خرگه: خیمه)
 (ولایت: شهرستان) - (توازن: تعادل) - (وزر: بار سنگین)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

پاسخ: گزینه ۱

معنای فقط یک واژه نادرست آمده است: (عقد: گردن‌بند).

توجه: واژه «عقد: گردن‌بند» را با «عقد: عهد و پیمان» اشتباه نگیرید.

لغات زیر را با تمام ریزه‌کاری‌ها یاد بگیرید:

کورسو: نور اندک، روشنائی کم
 موعد: هنگام، زمان
 بختک: موجود خیالی یا سیاهی‌ای که بر روی شخص خوابیده می‌افتد؛ کابوس
 التهاب: شعله‌ور شدن و برافروختن؛ مجازاً ناآرامی، بیقراری، اضطراب
 مرغزار: سبزه‌زار، زمینی که دارای سبزه و گل‌های خودرو است
 انسانی ۱۴۰۰

۲ کدام گزینه، می‌تواند پاسخ مناسبی برای معنای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«دوال، رقعت، درایت، التهاب، پاره، اذن»

(۱) چرم و پوست، دانش، اسب، زیبا
 (۲) اسب، بی‌قرار، یک لایه، اجازه
 (۳) بینش، رخصت، پنداشت، چرم و پوست
 (۴) پادداشت، آگاهی، شعله، اسب تندرو

زبان ۱۴۰۰

۱- با توجه به واژه‌های زیر معنی واژه‌های زوج، کدام است؟

«شرف، نجابت، اهلیت، داروغه، محتسب، کافی، مخنقه، عقد، مسامحه»

(۱) اصالت، بزرگواری، سهل‌انگاری، شایستگی
 (۲) بزرگواری، مأمور حکومتی، باکفایت، لیاقت
 (۳) کارآمد، گردن‌بند، پاسبان و نگهبان، بزرگواری
 (۴) پاک‌منشی، مجری احکام دینی، بسنده، آسان گرفتن

مرحله ۷ آزمون ماز - سوال ۳

در کدام گزینه معنی واژه‌های نادرست آمده است؟

(۱) (استقرار: ثابت کردن کسی یا چیزی در جایی) (طرف: کنار) (صنعت: کار) (فایق: خالص)
 (۲) (مستمع: گوش دارنده) (گرز: ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک) (شرزه: غضبناک) (ارغند: خشمگین)
 (۳) (معطل: بلا تکلیف) (برحسب: طبق) (والی: فرمانروا) (گرو بردن: موفق شدن در مسابقه و به دست آوردن گرو)
 (۴) (نشئه: حالت سرخوشی) (ابدیت: پایداری) (حُسن: بهترین صورت و حالت هر چیزی) (ممات: مرگ)

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ تشریحی:

در گزینه ۴ «حسن» معنای «حسن» نادرست آمده است. «حُسن: نیکویی، زیبایی»

«کمال: کامل بودن، کامل‌ترین و بهترین صورت و حالت هر چیز، سرآمد بودن در داشتن صفات‌های خوب»

زبان ۱۴۰۰

۳- با توجه به واژه‌های داده شده، معنی واژه‌های «فرد» در کدام مورد «همگی» درست است؟

«سامان، سفله، حمایل، طفیلی، نشئه، پگاه، عفاف، دستور»

(۱) کیفوری، پارسایی، میسّر، محافظ
 (۲) درخور، سرمستی، پرهیزکاری، وابسته
 (۳) امکان، فرومایه، نگه دارنده، صباح
 (۴) لایق، بدسرشت، حالت سرخوشی، اجازه

مرحله ۱۰ آزمون ماز - سوال ۱

معنی مقابل کدام واژه‌ها با توجه به شماره «همگی» درست است؟

- ۱- **حمایل:** محافظ قرار دادن چیزی برای چیز دیگر ۲- **پگاه:** هنگام سحر ۳- **خشاب:** گلوله ۴- **شامه:** بوییدن ۵- **گردان:** واحد نظامی شامل سه گروهان
۶- **متقاعد:** مجاب کردن ۷- **مجسم:** به صورت جسم درآمده

(۱) ۵، ۲، ۱ (۲) ۷، ۴، ۲ (۳) ۱، ۶، ۳ (۴) ۷، ۲، ۵

پاسخ: گزینه ۴ (۱۲۸ - لغت - متوسط)

معنای کامل واژگانی که نادرست آمده است:

- ۱- **حمایل:** نگه‌دارنده، محافظ، حمایل کردن: محافظ قرار دادن چیزی برای چیز دیگر
۳- **خشاب:** جعبه فلزی مخزن گلوله، که به اسلحه وصل می‌شود و گلوله‌هایی پی‌درپی از آن وارد لوله سلاح می‌شود.
۴- **شامه:** حس بویایی
۶- **متقاعد:** مجاب شده، مجاب، قانع شده؛ متقاعد کردن: مجاب کردن، وادار به قبول امری کردن

توجه: در معنای یک واژه باید به تمام نکاتی که در معنای آن واژه ذکر شده است دقت داشته باشید. گاهی اوقات یک تغییر کوچک و ناچیز سبب می‌شود که معنای واژه تغییر کند و حتی نادرست جلوه کند.

زبان ۱۴۰۰

۳- با توجه به واژه‌های داده شده، معنی واژه‌های «فرد» در کدام مورد «همگی» درست است؟

«سامان، سفله، **حمایل**، طفیلی، نشئه، پگاه، عفاف، دستور»

- (۱) کیفوری، پارسایی، میستر، محافظ (۲) درخور، سرمستی، پرهیزکاری، وابسته
(۳) امکان، فرومایه، نگه‌دارنده، صبح (۴) لایق، بدسرشت، حالت سرخوشی، اجازه

انسانی ۱۴۰۰

۳- معنی چند واژه «درست» است؟

(داروغه: شب‌گرد) (استقرار: مقرری گرفتن) (تبات: رستنی) (رواق: هرم) (مغان: موبدان زرتشتی)

(غایت القصوی: کمال مطلوب) (شبح: موهوم) (طبلسان: زیرانداز) (خشاب: گلوله)

- (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

آزمون ماز مرحله ۱۰ - سوال ۳

معنی واژه‌های کدام گزینه تماماً درست آمده است؟

(رشحه: چکه) (سیمین: اشیای ساخته شده از زر) (چنبر: هر چیز حلقه مانند) (خاره: سنگ) (راهوار: آنچه با شتاب، تند و خشن حرکت می‌کند) (رُفت: رفتن) (رحیل: صدای کوچ کاروان) (فرض: واجب گردانیدن) (کران: طرف) (کلاف: ریسمان پیچیده گرد دوک) (بار: شرفیابی همگانی) (مرهم: التیام بخش)

- (۱) کران، فرض، بار، سیمین (۲) رشحه، رُفت، بار، راهوار
(۳) مرهم، خاره، فرض، چنبر (۴) رحیل، فرض، کلاف، رشحه

۱ پاسخ: گزینه ۳ (۱۱۸ - لغت - متوسط)

کلماتی که نادرست معنا شده است:

- گزینه ۱: «سیمینه: منسوب به سیم، سیمین، اشیای ساخته شده از سیم یا نقره
گزینه ۲: «بار: اجازه، رخصت؛ بار - عام: پذیرایی، عمومی، شرفیابی همگانی؛ مقابل بارخاص (پذیرایی خصوصی) - راهوار: آنچه با شتاب اما نرم و روان حرکت می‌کند؛ خوش حرکت و تندرو
گزینه ۴: «رحیل: کوچ کاروان»

ریاضی ۱۴۰۰

۲ معنی چند واژه درست است؟

(راهوار: خوش حرکت و تندرو) (بارعام: شرف یابی همگانی) (منکر: ناباور) (عصیان: تند و فرز) (مسحور: مفتون)
 (یعور: بلند قامت) (اختلاف: رفت و آمد) (خود: گونه) (ملول: آزرده) (سو: دیده) (ارک: دژ)
 (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت

هنر ۱۴۰۰

۱- کدام گزینه، پاسخ مناسبی برای معانی تعداد بیشتری از واژه‌های زیر است؟

«بی‌شائبه، تلبیس، متأللی، جمله، بالبداهه، رُفت، آوری»

- (۱) حيله و مکر به کار بردن، همه، زدودن، جهت
 (۲) بدون اندیشه قبلی، دسته‌ای از مردم، سراسر، تابان
 (۳) بدون اندیشه قبلی، تیرنگ‌سازی، درخشان، دسته‌ای از مردم
 (۴) بی‌تردید، ارتجالاً، سراسر، بدون آلودگی و با خلوص و صداقت

آزمون ماز مرحله ۱۱ - سوال ۱

کدام گزینه می‌تواند معانی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«کُربت، خستن، عفاف، ارتفاع، سپردن، خیره سر»

- (۱) جور، پارسایی، عایدات و درآمدهای مملکت، گستاخ
 (۲) ناتوان شدن، پرهیزکاری، عایدات و درآمدهای مملکت، لجوج
 (۳) اندوه، مجروح کردن، محصول زمین‌های زراعتی، بی‌شرم
 (۴) ظلم، مجروح کردن، پرهیزکاری، عایدات و درآمدهای مملکت

۱ پاسخ: گزینه ۳

در گزینه «۳» تمام معانی آمده برای واژگان صورت سوال مناسب است:

کربت: غم، اندوه / کربت جور: اندوه حاصل از ظلم و ستم.

خستن: مجروح کردن، زخمی کردن

عفاف: رعایت اصول اخلاقی، پرهیزکاری، پارسایی

ارتفاع: محصول زمین‌های زراعتی؛ ارتفاع ولایت: عایدات و درآمدهای مملکت

سپردن: طی کردن، پیمودن

خیره‌سر: گستاخ و بی‌شرم، لجوج

زبان ۱۴۰۰

۳- با توجه به واژه‌های داده شده، معنی واژه‌های «فرد» در کدام مورد «همگی» درست است؟

«سامان، سفله، حمایل، طفیلی، نشئه، پگاه، عفاف، دستور»

- (۱) کیفوری، پارسایی، میستر، محافظ
 (۲) درخور، سرمستی، پرهیزکاری، وابسته
 (۳) امکان، فرومایه، نگه دارنده، صباح
 (۴) لایق، بدسرشت، حالت سرخوشی، اجازه

آزمون ماز مرحله ۱۱ - سوال ۲

معادل معنایی واژگان «سایه موهوم از کسی یا چیزی» غم‌انگیز، نابودی، گرمی و حرارت» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف- در این گلخن بماندستی تو مجروح
 ب- گلگونه کرده است او تا روی چون گلم را
 ج- وز مشک سوخته بر گل سوری نهاده دام
 د- به قهر او که بر کوه سایه اندازد
 نداری جز تپش در قوت روح
 بویش تباه گردد رنگش زوال گیرد
 آهنگ پست کرده به صوت حزین خویش
 شود به رنگ شبح تیره رنگ لعل گلناری

- (۱) ج، الف، ب، د (۲) الف، د، ج، ب (۳) د، ج، ب، الف (۴) د، ب، الف، ج

۲ پاسخ: گزینه ۳

«د» شبح: سایه موهوم از کسی یا چیزی / «ج» حزین: غم‌انگیز / «ب» زوال: نابودی / «الف» تپش: گرمی و حرارت

انسانی ۱۴۰۰

۳- معنی چند واژه «درست» است؟

(داروغه: شب‌گرد) (استقرار: مقررری گرفتن) (نبات: رستنی) (رواق: هرم) (مغان: موبدان زرتشتی)
(غایت القصوی: کمال مطلوب) (شبح: موهوم) (طیلسان: زیرانداز) (خشاب: گلوله)

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

آزمون ماز مرحله ۱۵ - سوال ۱

در کدام گزینه معنی واژه‌های نادرست آمده است؟

- (۱) ولیمه: طعامی که در مهمانی و عروسی می‌دهند (وجنات: چهره) (مجلس آرا: بزم آرا) (کنده: هیزم)
- (۲) مضغ: جویدن (واتر قیدن: پس روی کردن) (کلک: آتش‌دانی از فلز یا سفال) (آخته: برکشیده)
- (۳) شش‌دانگ: تمام (مایتعلق به: آنچه بدان وابسته است) (ماسیدن: به ثمر رسیدن) (معوج: کج)
- (۴) جیر: نوعی چرم دباغی شده (چلمن: بی‌عرضه) (دیلاق: دراز و لاغر) (بذله: اهل شوخی)

۳ پاسخ: گزینه ۴

بذله: لطیف و شوخی (بذله گو: اهل شوخی)

هنر ۱۴۰۰

۲- در کدام گروه واژه، معنی همه آن‌ها درست است؟

- (۱) درزی: خیاط (شخیص: توانا) (تلاگو: طلوع کردن)
- (۲) خفیه: مخفی‌گاه‌ها (شگرف: قوی) (مقالت: گفتار)
- (۳) تموز: ماه چهارم رومیان (بنات: دختران) (انابت: پشیمانی)
- (۴) وجنه: چهره (آخته: بیرون کشیده) (کلک: آتش‌دانی از فلز یا سفال)

آزمون ماز مرحله ۱۶ - سوال ۳

تمام معانی مقابل کدام واژه‌ها درست است؟

- (الف) نقصان: کاهش یافتن، کم
(ب) هشیوار: هوشیار، هوشیارانه
(ج) اعلا: برتر، برگزیده از هر چیز
(د) خفایا: جاهای پنهان ذهن، مخفیگاه‌ها
(ه) کربت: غم و اندوه، کربت جور: اندوه حاصل از ظلم و ستم

(۱) الف - د (۲) ه - ب (۳) ج - د (۴) ب - ج

پاسخ: گزینه ۴

معنی درست واژگانی که نادرست آمده است:

(الف) نقصان: کاهش یافتن، کم شدن

(د) خفایا: جاهای پنهان ذهن، مخفیگاه‌ها

(ه) کربت: غم و اندوه، کربت جور: اندوه حاصل از ظلم و ستم

هنر ۱۴۰۰

۲- در کدام گروه واژه، معنی همه آن‌ها درست است؟

- (۱) درزی: خیاط (شخیص: توانا) (تلاگو: طلوع کردن)
- (۲) خفیه: مخفی‌گاه‌ها (شگرف: قوی) (مقالت: گفتار)
- (۳) تموز: ماه چهارم رومیان (بنات: دختران) (انابت: پشیمانی)
- (۴) وجنه: چهره (آخته: بیرون کشیده) (کلک: آتش‌دانی از فلز یا سفال)

آزمون ماز مرحله ۱۷ - سوال ۲

۵- معنی چند واژه نادرست آمده است؟

(ورطه: خطر و دشواری) (ملکوت: جهان بالا) (شماتت: ملالت) (جمله: سراسر) (تلبیس: نیرنگ‌سازی) (نزه: خرم) (کجاوه: مهد) (خایب: امیدوار) (عیار: سنجه) (مغتنم: بارزش)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

پاسخ: گزینه ۲

معنی درست کلماتی که نادرست آمده است:

- ۱- شماتت: سرکوفت، سرزنش، ملامت. *توجه: (ملالت: آزرده‌گی، ماندگی، به ستوه آمدن)
۲- خایب: ناامید، بی‌بهره

هنر ۱۴۰۰

۱- کدام گزینه، پاسخ مناسبی برای معانی تعداد بیشتری از واژه‌های زیر است؟

«بی‌شائبه، تلبیس، متلائی، جمله، بالبداهه، رُفت، آوری»

- (۱) حیله و مکر به کار بردن، همه، زدودن، جهت
(۲) بدون اندیشه قبلی، دسته‌ای از مردم، سراسر، تابان
(۳) بدون اندیشه قبلی، نیرنگ‌سازی، درخشان، دسته‌ای از مردم
(۴) بی‌تردید، ارتجاعاً، سراسر، بدون آلودگی و با خلوص و صداقت

آزمون ماز مرحله ۱۷- سوال ۳

در همه گزینه‌ها معانی واژه‌ها «تماماً» درست است، به جز:

- (۱) (لطیفه: گفتار نغز) (محظور: مانع) (مجلس‌آرا: بزم‌آرا) (کُنده: هیزم)
(۲) (شش‌دانگ: تمام) (کتل: پشته) (دبلاق: دراز و لاغر) (درزی: خیاط)
(۳) (خورد رفتن: ساییده شدن) (مقالات: گفتارها) (کلان: دارای سن بیشتر) (متفرع: شعبه)
(۴) (معهود: معمول) (وجنت: چهره) (ما یحتوی: آنچه بدان وابسته است) (جُل: پوشش)

پاسخ: گزینه ۴

معنی درست واژه‌ای که نادرست آمده است:

ما یحتوی: آنچه درون چیزی است. (توجه: ماب‌تعلق‌به: آنچه بدان وابسته است)

هنر ۱۴۰۰

۲- در کدام گروه واژه، معنی همه آن‌ها درست است؟

- (۱) (درزی: خیاط) (شخیص: توانا) (تلاؤ: طلوع کردن)
(۲) (خفیه: مخفی‌گاه‌ها) (شگرف: قوی) (مقال: گفتار)
(۳) (تموز: ماه چهارم رومیان) (بنات: دختران) (انابت: پشیمانی)
(۴) (وجنه: چهره) (آخته: بیرون کشیده) (کلک: آتش‌دانی از فلز یا سفال)

آزمون ماز مرحله ۱۸ - سوال ۱

کدام گزینه می‌تواند معانی مناسبی برای تعداد بیشتری از واژه‌های زیر باشد؟

«بیشه، معاشرت، خطابه، سودایی، نجابت، غنا»

- (۱) جنگل کوچک، سخنران، رفت‌وآمد، دیوانگی
(۲) نغمه، جنگل کوچک، اصیل، موعظه کردن
(۳) بزرگواری، شیفته، الفت داشتن، نيزار
(۴) گفت‌و شنید، پاک‌منشی، جنگل شلوغ، شیدایی

پاسخ: گزینه ۳

تمام معانی آمده در گزینه «۳» برای صورت سؤال مناسب است.

واژه‌های «دیوانگی، اصیل، جنگل شلوغ و شیدایی» معادل‌های مناسبی برای واژه‌های صورت سؤال نیستند.

تمام معانی واژه‌های صورت سؤال:

بیشه: جنگل کوچک، نيزار

معاشرت: گفت‌و شنید، الفت داشتن، رفت‌وآمد

خطابه: سخنرانی، خطبه خواندن، وعظ کردن

سودایی: عاشق، شیفته، شیدا

نجابت: اصالت، پاک‌منشی، بزرگواری

غنا: سرود، نغمه، آوازخوانی، دستگاه موسیقی

زبان ۱۴۰۰

۱- با توجه به واژه‌های زیر معنی واژه‌های زوج، کدام است؟

«شرف، نجابت، اهلیت، داروغه، محتسب، کافی، مخنقه، عقد، مسامحه»

- (۱) اصالت، بزرگواری، سهل‌انگاری، شایستگی
 (۲) بزرگواری، مأمور حکومتی، باکفایت، لیاقت
 (۳) کارآمد، گردن‌بند، پاسبان و نگهبان، بزرگواری
 (۴) پاک‌منشی، مجری احکام دینی، بسنده، آسان گرفتن

آزمون ماز مرحله ۹ - سوال ۱

در کدام گزینه معنای واژه‌ها، درست آمده است؟

- (الف) برزخ: زمان بین مرگ تا رفتن به بهشت یا دوزخ
 (ب) زخمه: ضربه
 (ج) داعیه: دعوت
 (د) چشمداشت: منتظر
 (هـ) گشاده‌دستی: با سخاوت

- (۱) الف - ج   (۲) ب - د   (۳) د - ه   (۴) الف - ب

پاسخ: گزینه ۴ (۱۲- لغت - متوسط)

معنای کامل واژه‌های «الف» و «ب»:

برزخ: حد فاصل میان دو چیز، زمان بین مرگ تا رفتن به بهشت یا دوزخ، فاصله بین دنیا و آخرت.

زخمه: ضربه، ضربه زدن

معنای واژگان نادرست:

داعیه: ادعا / گشاده‌دستی: سخاوت / چشمداشت: انتظار و توقع امر از کسی یا چیزی، چشم داشتن: منتظر دریافت پاداش یا مزد بودن

تجربی ۱۴۰۰

۳- معنی چند واژه «غلط» است؟

(مستعجل: زودگذر) (تعبیر: عبرت‌آموزی) (بن: پسته وحشی) (کی: پادشاه) (هیون: شتر قوی هیکل) (اسرا: بالا بردن)
 (جراره: عقرب زرد) (زخمه: ضربه زنده) (سعد: خوشبختی)

- (۱) دو   (۲) سه   (۳) چهار   (۴) پنج

«تطابق سوالات املا»

بخش دوم: تقریباً تمام کلمات مهمی که در سوالات املائی کنکور سراسری آمده‌است در آزمون‌های ماز بارها و به دفعات پرسش شد. برای مثال «قدم‌گذاران، اصرار، فراغ، ثنا و ...» در بیشتر از «۴» آزمون ماز مطرح شده است.

آزمون ماز مرحله ۳ - سوال ۳

در متن زیر چند «غلط‌املائی» وجود دارد؟

«و چون پادشاه اصرار خویش را بر این شیوه عزیز و مسطور داشت و وزیر کافی گزید، و در دل‌های عوام مهیب بود و مکافات نیکوکرداران و ثمرت خدمت مخلصان در شرایع جهان داری واجب شمرد، و ضجر متعدیان فرض شناخت، و در انفاق حسن تقدیر به جای آورد سزاوار باشد که ملک او پایدار باشد و دست حوادث در خدمت او گردد.»

- (۱) یک   (۲) دو   (۳) سه   (۴) چهار

گزینه ۳

پاسخ تشریحی:

گزینه «۳» صحیح است.

- اصرار (یا فشاری) اسرار (رازها)
 مسطور (نوشته شده) مستور (پوشیده و مخفی)
 ضجر (دلتنگی) زجر (شکنجه و عذاب)

تجربی ۱۴۰۰

- ۶- در کدام گزینه‌ها «غلط املائی» وجود دارد؟
- الف) تا برسیدم شبی از شب‌های غربت بدان دیار و تربت که مقصد بود و فرود آمدم به کاروانسرای که نزول غربا معهود بود.
- ب) کار تو همین مزاج دارد و هرگز پند نپذیری و وعظ ناصحان در گوش نگذاری و هرآینه در سر این استبداد و اسرار شوی.
- ج) پادشاه موفق آن است که کارهای او به ایثار ثواب نزدیک باشد. نه کسی را به حاجت تربیت کند و نه از بیم عقوبت روا دارد.
- د) از شدت و حدت و سورت پادشاهان برحذر باید بودن که غالب همت ایشان به معظمت امور مملکت متعلق باشد.
- ۱) الف - ب   ۲) ب - ج   ۳) ب - د   ۴) ج - د

آزمون ماز مرحله ۵

از میان واژه‌های شماره ۱ و ۲ به ترتیب از راست به چپ کدام یک برای پرکردن ابیات زیر مناسب است؟

الف) گر برآید از صدف گوهر اسیر رشته است   خانه و (۱- قربت ۲- غربت) دل آگاه را دام بلاست
 ب) حدیث توبه رها کن که غفلت صائب   از آن گذشته که اندیشه (۱- صواب ۲- ثواب) کند
 ج) هست خلق تو کریم از تو سزا آن باشد   کز سر (۱- زلت ۲- ذلت) عاشق به کرم برخیزی
 د) خردم به چشم خلق و بزرگم به نزد عقل   از بخت با حفیضم و از فضل با (۱- ثنا ۲- سنا)

۱) دو ، یک ، دو ، دو   ۲) دو ، یک ، یک ، دو   ۳) یک ، دو ، دو ، یک   ۴) یک ، دو ، یک ، یک

پاسخ: گزینه ۲ (ترکیبی دهم، دوازدهم - متوسط - درک و فهم)

گزینه ۲ صحیح است.

شماره ۱ الف: «خانه و «غربت» برای انسان آگاه هر دو مثل دام بلاست.

شماره ۲ ب: «ب» دیگر اندیشه «صواب» و درست به ذهن صائب نمی‌رسد.

شماره ۳ ج: «ج» از «زلت» و گناه عاشق در گذر و ببخش.

شماره ۴ د: «د» به خاطر فضل و دانش صاحب «سنا» و «روشنی» هستم.

در تست‌های املا به نکات زیر توجه کنید:

- * در هر بیت کلماتی که می‌شود غلط نوشت (شکل دیگر هم دارند) را پیدا کنید، با هر دو شکل معنی کنید، ببینید کدام درست است، عجله نکنید
- * کلمه‌ای را که نمی‌شناسید و برای شما ناآشناست حتماً درست است. (البته اگر بر کلمات مهم اشراف داشته و باز ناآشنا بود، نه این که ...)
- * در تست‌هایی که از شما می‌خواهد غلط یا غلط‌های املائی را پیدا کنید و واژه‌ها را در گزینه‌ها می‌دهد، بهتر است ابتدا گزینه‌ها را نگاه کنید، سپس متن را بخوانید.
- * برای درک شکل صحیح واژگان حتماً به رابطه معنایی بین کلمات با دقت نگاه کنید حتماً این روش خیلی به شما کمک خواهد نمود.
- * تشدید غلط نیست.

تجربی ۱۴۰۰

- ۶- در کدام گزینه‌ها «غلط املائی» وجود دارد؟
- الف) تا برسیدم شبی از شب‌های غربت بدان دیار و تربت که مقصد بود و فرود آمدم به کاروانسرای که نزول غربا معهود بود.
- ب) کار تو همین مزاج دارد و هرگز پند نپذیری و وعظ ناصحان در گوش نگذاری و هرآینه در سر این استبداد و اسرار شوی.
- ج) پادشاه موفق آن است که کارهای او به ایثار ثواب نزدیک باشد. نه کسی را به حاجت تربیت کند و نه از بیم عقوبت روا دارد.
- د) از شدت و حدت و سورت پادشاهان برحذر باید بودن که غالب همت ایشان به معظمت امور مملکت متعلق باشد.
- ۱) الف - ب   ۲) ب - ج   ۳) ب - د   ۴) ج - د

زبان ۱۴۰۰

۵- در کدام ابیات «غلط املائی» به چشم می‌خورد؟

- (الف) بی نسیم رضات روزه عمر
(ب) گوشه و خوشه بساخت از پی مجد و سنا
(ج) در این مقام، طرب بی تعب نخواهد دید
(د) کمائی چو خفته ستون سطر
(ه) غبار هوا چشم عقلت بدوخت
- (۱) الف - ب - د (۲) الف - ج - د (۳) ب - ج - ه (۴) ب - د - ه

آزمون ماز مرحله ۱۲ - سوال ۶

واژه‌های داخل کمانک در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- (الف) چون بخسید در لحد (غالب - قالب) مردار ما
(ب) نیست جهان (خوار - خور) سوی ما، ز چه معنی
(ج) بی‌او یزد آن کس به (قدر - غدر) خدای
(د) ز بی‌دانشی صعبت‌تر نیست عاری
- (۱) الف - ب (۲) الف - د (۳) ج - ب (۴) ج - د

پاسخ: گزینه ۴

در شماره‌های «ج» و «د» واژه‌ها درست مشخص شده‌اند.

الف - کسی به غدر و مکر در برابر خدا متوسل می‌شود که ... / ب - وقتی تو تنبل هستی همه وجودت ننگ و عار است.

ریاضی ۱۴۰۰

۵- در کدام بیت «غلط املائی» به چشم می‌خورد؟

- (۱) جاه است و غدر و منفعه آن را که طمع نه
(۲) از سر کوی حقیقت برمگرد و راه عشق
(۳) هر که از علم صدق جست، بپرد
(۴) بدین خوی سترگ و چشم بی‌شرم
- عز است و صدر و مرتبه آن را که از نیست
با غرامت همتشین و با ملامت یار باش
هر که از وی ده‌ها گزید بمرد
بدان کردار و گفتار بی‌آزم

آزمون ماز مرحله ۸

در عبارت زیر مجموعاً، چند غلط املائی یافت می‌شود؟

خواجه عظیم رنجور دل شد و بیدار گشت. به کار خود باز نگر بست. رقعها را توفیق نمود و وصیت‌نامه بنوشت و بندگانی که دل فارغی حاصل کرده بودند آزاد کرد و غرضی که داشت بگذارد و تا آن‌جا که دست رسید خشنود کرد و و از خصمان حلالیت خاست. و کار را منتظر بنشست تا در رمضان شهید شد زیرا که منجمش حازق و فاضل بود و حکمش هر آینه راست.

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

پاسخ: گزینه ۳ (۱۰۷ - املا - متوسط)

غلط‌های املائی متن عبارت است از: ۱- قرض ۲- بگزارد ۳- حلالیت خواست ۴- حاذق

هنر ۱۴۰۰

۶- در کدام بیت «غلط املائی» وجود دارد؟

- (۱) فرصت آن پشه راندن هم نبود
(۲) دارو سبب درد شد اینجا چه امید است
(۳) جاسدا تا من بدین درگاه سلطان آمدم
(۴) بر زمین است و ولیکن مرکب اقبال او
- از نهیب حملۀ گرگ عنود
زابل شدن عارضه و صحت بیمار
برفتاد غلغل و برخواستت ویل و غریو
هر زمان اندر عنان آسمان ساید عنان

آزمون ماز مرحله ۷ - سوال ۵

تعداد غلط‌های املائی ابیات کدام گزینه یکسان است؟

- (الف) گرچه در ظرف صدف بهر نگردهد مسطور
 (ب) من پرده بر سربایر عشق تو می کشم
 (ج) دفتری باشد اگر شرح دهم وصف فراغت
 (د) گوشه و خوشه بساخت از بی مجد و سنا

(۱) الف، ج (۲) ب، د (۳) ج، د (۴) ب، الف

پاسخ: گزینه ۳

غلط‌های املائی ابیات و شکل درست آنها:

- (الف) بهر ← بحر / مسطور ← مستور / اصرار ← اسرار
 (ب) حتک ← هتک
 (ج) فراغ (فراغت) ← فراق / غصه ← قصه
 (د) سنا ← ثنا / صریر ← سریر

آزمون ماز مرحله ۱ - سوال ۵

در کدام گزینه غلط املائی به کار رفته است؟

- (۱) منزلتی نو نمی جویم و در طلب زیادتی قدم نمی گذارم تا مغلوب حرص و آز نگردم.
 (۲) رسول خدا به بعضی غذاها به منزلی فرو آمد در سایه درختی، و شمشیر که داشت از شاخ آن درخت بیاویخت. عربی فرا رسید. رسول را خالی دید، شمشیر برداشت و قصد رسول خدا کرد.
 (۳) مسکینا! عظمت سست و قصدت شکننده است از خدا یاری خواه تا به کفران نعمت منسوب نشوی.
 (۴) بادی مخالف از مکمن غیب بخاست و از شدت آن کشتی ما را نه قرار ماند و نه شراع

آزمون ماز مرحله ۱۵ - سوال ۴

در کدام گزینه غلط املائی به کار نرفته است؟

- (۱) ملک را بر آن کافر نعمت قنار جای ترحم نیست، و بدین ظفری که روی نمود و نصرتی که دست داد شادمانگی و مسرت افزایش.
 (۲) و عواقب مکر همیشه نامحمود بوده ست و خواتم بدسگالی و کید نامبارک. و هرکه در آن قدمی گزارد و بدان دستی دراز کند آخر رنج آن به روی او رسد و پشت او به زمین آرد.
 (۳) شفقت بر من قالب و حسرت بر من مستولی گردد، و الحق پشت و پناه سپاه و روی بازار اتباع من بود، در دیده دشمنان خار و بر روی دوستان خال.
 (۴) پند دادن آن را که نه در گوش گذارد و نه در دل جای دهد؛ و سر گفتن با کسی که غم‌آزی سخره بیان و پیشه بنان او باشد کاری عبث و بی فایده است.

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۱»: قنار گزینه «۲»: قدمی گزارد قدمی گذارد (قدم گذاشتن)گزینه «۳»: قالب غالب

تجربی ۱۴۰۰

۴- املائی کدام عبارت «کاملاً» درست است؟

- (۱) از این نمط در حال خشم شیر می گفتند تا کراحتی به دل او راه یافت.
 (۲) مودت او از وصلت تو عوض می شمرد و آتش فراغ تو را به آب وصال او تسکینی می دهد.
 (۳) هر کس در میدان بیان به اندازه مجال خود قدمی گزارده اند، لکن مراد تقریر حکایت بوده است.
 (۴) هر گناه که از عمد و قصد منزّه باشد ذات هوا و اخلاص را مجروح نگرداند و در عقوبت آن مبالغت نشاید.

«تطابق سوالات تاریخ ادبیات»

بخش سوم: سوال تاریخ ادبیاتی که به شکل غیراستاندارد و خشن برای اولین بار در سال ۱۳۹۹ در کنکور سراسری دیده شد باعث بهت و حیرت و البته نفرت خیلی از دانش آموزان و داوطلبان عزیز کنکور شد. دپارتمان ادبیات ماز برای همگام شدن با دانش آموزان و مخالفت با چنین سوالات غیراستاندارد و دور از منطق، از طراحی چنین سوالاتی خوداری کرد اما تنها در این آزمون سوال تاریخ ادبیاتی با این سبک طراحی کردیم که همان سوال در کنکور سراسری دیده شد.

آزمون ماز مرحله ۲ - سوال ۵

ابیات زیر به ترتیب سروده چه کسانی هستند؟

الف) تعلیم ز آره گیر در امر معاش
ب) ای بینشان محض، نشان از که جویمت؟

نیمی سوی خود میکش و نیمی می پاش
گم گشت در تو هر دو جهان از که جویمت؟

(۱) صائب - حافظ (۲) صائب - سعدی (۳) ابوسعید - عطار (۴) حافظ - صائب

ریاضی ۱۴۰۰

۷- سراینده کدام ابیات درست معرفی شده‌اند؟

الف) تعلیم ز آره گیر در امر معاش

نیمی سوی خود می کش و نیمی می پاش (صائب)

خدمت مخلوق افتخار ندارد (عطار)

هر که گیرد عنان مرکبش، آرزو (ناصر خسرو)

پس به هر دستی نشاید داد دست (سعدی)

ب) خدمت حق کن به هر مقام که باشی

ج) بر در بخت بد فرود آید

د) چون بسی ابلیس آدم روی هست

(۱) الف - ب (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ج - د

«تطابق سوالات آرایه‌های ادبی»

بخش چهارم: معمولا سخت‌ترین بخش سوالات کنکور سراسری در این چند سال اخیر بخش آرایه‌های ادبی است. تمام تلاش ما در دپارتمان ادبیات ماز بر این بود که در این قسمت سنگ تمام بگذاریم. تعداد آرایه‌هایی که در کنکور ۱۴۰۰ مورد پرسش واقع شد از لحاظ تنوع و کمیت نسبت به سال‌های قبل محدودتر شده است. برای مثال آرایه‌های مهمی هم چون «اسلوب معادله، حسن تعلیل، پارادوکس، حسن آمیزی» در کنکور سراسری ۱۴۰۰ نسبت به سال‌های قبل فراوانی کمتری داشت. آزمون‌های ماز تمام محتواهایی را که در قسمت آرایه‌های ادبی کنکور سراسری مورد پرسش واقع شده است به خوبی پوشش داده است حتی با سوالاتی سخت‌تر از سوالات کنکور سراسری این آمادگی را در دانش آموزان و داوطلبان کنکور سراسری ایجاد کرده‌است تا بتواند با آرامش بیشتر و بهتری به سوالات کنکور پاسخگو باشند:

آزمون ماز مرحله ۱۵ - سوال ۸

آرایه‌های «ایهام، تشبیه، جناس، استعاره» تماما در کدام بیت به کار رفته است؟

حیف بود بلبلی کاین همه دستان اوست

چین گیسوی تو ای ترک ختا چیست بگو

ترسم که دل ضعیف است، این بار، بر نتابد

این از لب یار خواه و آن از لب جام

۱) گر همه مرغی زنند سخت کمانان به تیر

۲) گرنه آن است کزو مشک ختا می خیزد

۳) من بارها کشیدم، بار فراق، بر دل

۴) در جام جهان چو تلخ و شیرین به هم است

پاسخ: گزینه ۳

ایهام: این بار دارای دو معنا و مفهوم متفاوت است ۱- این دفعه ۲- این بار (آن چه که بر پشت حمل می کنند).

تشبیه: بار فراق (فراق به بار تشبیه شده است)

جناس: بار در دو معنای مختلف به کار رفته است (جناس تام) / بار، بر جناس ناقص

استعاره: بار در انتهای بیت می تواند استعاره از جدایی و هجران یار باشد که از آن به «بار» تعبیر شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «سخت کمان کنایه از معشوق بی رحم / ایهام ندارد .

گزینه ۲: «ایهام ندارد. زلف معطر یار به مشک ختا تشبیه شده است.

گزینه ۴: «تشبیه (جام جهان) / استعاره: لب جام / جناس: لب، لب / ایهام ندارد.

تجربی ۱۴۰۰

۸- آرایه‌های «ایهام، استعاره و جناس تام» تماماً در کدام بیت آمده است؟

- (۱) نافه مشک ختن گر زانکه می‌خیزد ز چین
(۲) مستم آن دم که بمیرم به سر خاک برید
(۳) مستی به چشم شاهد دلبند ما خوش است
(۴) دیدم و آن چشم دل سیه که تو داری
- زلف را بفشان که صد چین در شکنج موی توست
تا سر از خاک برآرم به قیامت سرمست
زان روی سپرده‌اند به مستی زمام ما
جانب هیچ آشنا نگاه ندارد

این سوال کنکور سراسری تجربی ۱۴۰۰ را با سوال ۸ آزمون ۱۵ ماز مقایسه کنید. آرایه‌های صورت سوال کاملاً یکسانند.

آزمون ماز مرحله ۶ - سوال ۹

در همه گزینه‌ها آرایه‌های داخل کمانک صحیح است؛ به جز:

- (۱) غنچه گوتنگ دل از کار فرو بسته مباش
(۲) مگرش خدمت دیرین من از یاد برفت
(۳) حافظ ار سیم و زرت نیست چه شد شاکر باش
(۴) چاک خواهم زدن این دلک ریائی چه کنم؟!
کز دم صبح، مدد یابی و انفس نسیم (کنایه - ایهام)
ای نسیم سحری یاد دهش عهد قدیم (ایهام - تشخیص)
چه به از دولت لطف سخن و طبع سلیم (تشبیه - تناسب)
روح را صحبت ناجنس عذاب‌ی است الیم (اغراق - تشبیه)

پاسخ: گزینه ۴

در گزینه «۴» اغراق دیده نمی‌شود. صحبت ناجنس مثل عذاب دردناک است. (تشبیه)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تنگ‌دل» کنایه از ناراحت/ واژه «دم» ایهام دارد: ۱- اول صبح ۲- نفس صبح (هر دو معنی در بافت بیت قابل جاگذاری است)

گزینه «۲»: ای نسیم (تشخیص و استعاره مکنیه)/ عهد قدیم ایهام دارد: ۱- روزگار قدیم ۲- پیمان قدیم

گزینه «۳»: «سیم وزر» تناسب و یا مراعات نظیر دارد/ لطف سخن و طبع سلیم به مانند سیم و زر است (تشبیه)

سبک سوال و آرایه‌های داخل کمانک روبه‌روی ابیات تقریباً یکسان هستند.

تجربی ۱۴۰۰

۹- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است، به جز:

- (۱) اگر بر نرگس اندازی نظر نرگس شود ناظر
(۲) بوسیدن از جام لبش گر نیست روزی کاشکی
(۳) آفتاب از عکس شمشیر تو می‌گیرد فروغ
(۴) به مجلسی که زبان‌آوری کند قلمت
وگر با سوسن آغازی سخن سوسن شود گویا (ایهام، استعاره)
چون جرعه افتادی که من خاک درش بوسیدمی (ایهام، مجاز)
آسمان از بار احسان تو می‌گردد دوتا (تشبیه، اغراق)
به کام درکشد آتش زبان دعوی را (مجاز، استعاره)

آزمون ماز مرحله ۱۷ - سوال ۸

آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

- «به گرد نرگس مخمور او خدنگ مژه است
(۱) مراعات نظیر، جناس، ایهام تناسب، واج‌آرایی
(۲) جناس، تشبیه، حسن تعلیل، مراعات نظیر
(۳) استعاره، مراعات نظیر، تضاد، تلمیح
(۴) تشبیه، استعاره، مجاز، جناس»
به دست ترکان تیر و به چنگ مستان تیغ

پاسخ: گزینه ۴

آرایه‌های «ایهام تناسب، حسن تعلیل و تلمیح» در ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ رد گزینه هستند.

تشبیه: خدنگ مژه

استعاره: نرگس استعاره از چشم/ ترکان و مستان هم می‌تواند استعاره از چشم باشد.

مجاز: خدنگ مجاز از تیر

جناس: تیر و تیغ، دست و است و مست

تجربی ۱۴۰۰

۱۰- آرایه‌های بیت زیر، کدام‌اند؟

- «تُرک آهو چشمم ای آهویش چشمت شیرگیر
(۱) استعاره، اغراق، کنایه، ایهام
(۲) صید آهویش توام بر صید خویش آهو مگیر
(۳) جناس ناقص، تشبیه، استعاره، مجاز
(۴) استعاره، تشبیه، جناس تام، کنایه
(۴) تشبیه، جناس ناقص، اغراق، ایهام»

سبک دو سوال دقیقاً یکسان است.

آزمون ماز مرحله ۱۹ - سوال ۹

با توجه به بیت زیر، آرایه‌های درج‌شده در کدام گزینه تماماً نادرست است؟

- «پسته‌ها را لعل می‌گونگت گریبان چاک کرد / تلخ شد از چشم شوخت خواب بر بادام‌ها»
 (۱) تشخیص - حسن تعلیل - تشبیه
 (۲) مجاز - ایهام - استعاره
 (۳) کنایه - حس آمیزی - تناقض
 (۴) جناس - تضاد - اسلوب معادله

پاسخ: گزینه ۴

در صورت سؤال گزینه‌ای از ما خواسته شده‌است که هیچ آرایه‌ای در آن درست نباشد.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) تشخیص: نسبت دادن گریبان به پسته و خواب به بادام تشخیص است. / حسن تعلیل: علت باز شدن پسته لب‌های یار دانسته شده‌است. / تشبیه: لعل یار (استعاره از لب یار) به می تشبیه شده‌است.
 (۲) مجاز: ندارد. / ایهام: ندارد. / استعاره: لعل استعاره از لب یار است و تشخیص هم در بیت وجود دارد.
 (۳) کنایه: گریبان چاک کردن و تلخ شدن خواب کنایه از بی‌قراری و ناراحتی هستند. / حس آمیزی: تلخ شدن خواب / تناقض: ندارد.
 (۴) هیچ‌کدام از آرایه‌های ذکرشده در بیت دیده نمی‌شود.

تجربی ۱۴۰۰

۱۱- بیت زیر «فاقد» کدام آرایه‌های ادبی است؟

- «پیش لب ضحاک تو بس فتنه و آشوب / کز مار سر زلف تو در ملک جم افتد»
 (۱) استعاره، کنایه
 (۲) جناس، تشبیه
 (۳) مجاز، ایهام
 (۴) تلمیح، ایهام

در هر دو سوال داوطلب باید آرایه‌هایی را پیدا کند که در بیت به کار نرفته است با این تفاوت که در آزمون سراسری دو آرایه در بیت به کار نرفته است اما در آزمون ماز سه آرایه در سوالات آرایه‌های ادبی سایر گروه‌ها نیز این پوشش کاملاً یکدست دیده می‌شود.

«تطابق سوالات دستور»

بخش پنجم: در بخش دستور علاوه بر شباهت محتوایی، گاهی در آزمون‌های ماز ابیاتی را آورده‌ایم که از همان ابیات در سوالات کنکور سراسری ۱۴۰۰ استفاده شده است. به نمونه‌های زیر دقت کنید:

آزمون ماز مرحله ۳ - سوال ۱۴

با توجه به ابیات زیر کدام گزینه درست است؟

- «هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت»
 انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی / چون فرخی موافق ثابت قدم نداشت»
 (۱) «غم» و «موافق» در نقش‌های «نهاد» یا «مفعول» به کاررفته‌اند.
 (۲) در دو بیت در مجموع چهار قید به کاررفته‌است.
 (۳) دو ترکیب وصفی در ابیات دیده می‌شود.
 (۴) در هر دو بیت حذف به قرینه لفظی دیده می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

پاسخ گزینه ۳ صحیح است

در هر دو بیت «نهاد» به خاطر جلوگیری از تکرار (حذف لفظی) ذکر نشده‌است. در بیت نخست در جمله دوم «دل» که نهاد جمله است چون در مصراع قبل ذکر شده است حذف گردید. در مصراع دوم بیت دوم نیز «انصاف و عدل» که نهاد جمله است ذکر نشده‌است زیرا در مصراع قبل شاعر از این واژگان استفاده کرده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: یک ترکیب وصفی در دو بیت دیده می‌شود موافق ثابت قدم
 گزینه «۲»: سه قید در ابیات دیده می‌شود: ۱- هرگز ۲- آری ۳- بسی
 گزینه «۴»: «غم» و «موافق» در تمام موارد در نقش «مفعول» به کار رفته‌اند.

ریاضی ۱۴۰۰

- ۱۳- تعداد جمله‌های کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟
 «چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت
 (۱) گفتمش مهر فروغی به تو روز افزون است
 (۲) فرار و خواب ز حافظ طمع مدارای دوست
 (۳) هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت
 (۴) جانان من برخیز و بشنو بانگ چاووش

ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد»
 گفت من هم به خلافتش دل پرکین دارم
 قرار چیست، صبوری کدام و خواب کجا
 آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت
 آنک امام ماعم بگیرفته بر دوش

آزمون ماز مرحله ۹ - سوال ۱۲

با توجه به دوبیت زیر کدام گزاره نادرست است؟

- چون مجمر از فراق، دارم دلی پر آتش دودم به سر بر آمد، زین آتش نهانی
 از عمر ذوق وقتی، بودم که با تو بودم ذوقی چنان ندارد، بی دوست زندگانی
 (۱) در بیت نخست سه ترکیب وصفی به کار رفته است.
 (۲) تنها دو بار نهاد حذف شده است.
 (۳) نقش ضمیرهای پیوسته به کار رفته یکسان است.
 (۴) بیت اول از دو جمله ساده تشکیل شده است.

پاسخ: گزینه ۳

در ابیات صورت سوال سه ضمیر پیوسته به کار رفته است: ۱- از فراق (فراق تو= مضاف الیه) دلی پر آتش دارم ۲- از این آتش عشق دود بر سرم (سرمن= مضاف الیه) آمد ۳- از عمر وقتی ذوقی (برای من= متمم) بود که من با تو بودم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: ترکیب وصفی: ۱- دل پر آتش ۲- این آتش ۳- آتش نهانی
 گزینه «۲»: نهاد جمله اول و جمله چهارم «من» می‌باشد که به خاطر وجود شناسه ذکر نشده است (حذف به قرینه لفظی).
 گزینه «۴»: هر کدام از مصراع‌های بیت نخست یک جمله ساده محسوب می‌گردند چون با یک فعل دارای معنا و مفهوم کاملی هستند.

تجربی ۱۴۰۰

۱۲- در جملات کدام ابیات «هم شیوه بلاغی و هم شیوه عادی» مشاهده می‌شود؟

- الف) نیست جانان محرم اسرار عشق هر که را در جان غم جانانه نیست
 ب) از عمر ذوق دیدم وقتی که با تو بودم ذوقی چنان ندارد بی دوست زندگانی
 ج) جانا هزاران آفرین بر جانت از سر تا قدم صانع خدایی کاین وجود آورد بیرون از عدم
 د) ای تو با جمله و تنها ز منی فی الجمله نور چشم منی و جان دل تنهایی
 هـ) سیاوش سیه را به تندیدی بتاخت نشد تنگ دل جنگ آتش بساخت
 (۱) الف - ب - هـ (۲) ب - ج - هـ (۳) ب - د - هـ (۴) ج - د - هـ

نمونه هایی از پوشش محتوایی آزمون‌های ماز بر سوالات دستور کنکور ۱۴۰۰

آزمون ماز مرحله ۱۲ - سوال ۱۲

شیوه بیان کدام بیت بلاغی است؟

- (۱) امیرا در چنین روزی می چون ارغوان باید
 (۲) آن فاخته ام کز تیش سعی جنونم
 (۳) به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل
 (۴) سطح آب از گاهوارش خوشتر است
 سرود و نقل و می در سایه سرو جوان باید
 از طوق چو زنجیر توان ناله شنیدن
 وگر مراد نیابم به قدر وسع گوشم
 دایه‌اش سیلاب و موجش مادر است

پاسخ: گزینه ۴

تنها در بیت گزینه «۴» شیوه بلاغی دیده می‌شود. در جمله نخست مصراع دوم بیت گزینه «۴» تقدیم مسند بر نهاد دیده می‌شود: دایه‌اش سیلاب و موجش مادر است: سیلاب دایه او و موج (در حکم) مادر اوست.

بارها از شیوه بلاغی هم سوال طراحی کردیم.

تجربی ۱۴۰۰

۱۲- در جملات کدام ابیات «هم شیوة بلاغی و هم شیوة عادی» مشاهده می‌شود؟

الف) نیست جانم محرم اسرار عشق	ب) از عمر ذوق دیدم وقتی که با تو بودم	ج) جانا هزاران آفرین بر جانت از سر تا قدم	د) ای تو با جمله و تنها ز منی فی‌الجمله	هـ) سیاوش سیه را به تندی بتاخت
هر که را در جان غم جانانه نیست	ذوقی چنان ندارد بی‌دوست زندگانی	صانع خدایی کاین وجود آورد بیرون از عدم	نور چشم منی و جان دل تنهایی	نشست تنگ دل جنگ آتش بساخت
الف - ب - هـ	ب - ج - هـ	ب - د - هـ	ج - د - هـ	۴ - ج - د - هـ

آزمون ماز مرحله ۱ - سوال ۱۳

در کدام گزینه حذف فعل به قرینه معنوی به کار رفته است؟

- ۱) آنان که به دیدار چنان میل ندارند
- ۲) هر کس که در حمایت او زینهار یافت
- ۳) رونق بستان بود شور صفیرت حزین
- ۴) نیست ممکن جان پر افسوس من خالی شود

پاسخ: گزینه ۳

در بیت گزینه «۳» حذف فعل به قرینه معنوی رخ داده است زیرا در این بیت «منادا» به کار رفته است: ای حزین! شور صفیر تو (سبب) رونق بستان می‌شود.

نکته: موارد زیر حذف فعل به قرینه معنوی است:

- ۱- بییتی که دارای معنای کامل باشد اما فعلی در آن به کار نرفته باشد ۲- شبه جمله ها ۳- مناداها ۴- حذف فعل ربطی (است) بعد از صفت تفضیلی (به نزدیک من جنگ بهتر که صلح)

حذف به قرینه معنوی بارها در آزمون‌های ماز تکرار شده است.

تجربی ۱۴۰۰

۱۳- در کدام بیت، حذف فعل به قرینه معنوی و جمله اسنادی مشهود است؟

۱) پیاله از تو نگیرم بیار می ساقی	۲) به راه عشق که از هر غمی گریزی نیست	۳) به جان خواجه و حق قدیم و عهد درست	۴) یوسف حسن تو را ای جان هزاران مشتری است
که در سرای مغان جای خرده‌گیری نیست	هزار شکر که ما را غم فقیری نیست	که مونس دم صبحم دعای دولت توست	چون الهی عاشق مفلس در این بازار نیست

آزمون ماز مرحله ۱۲ - سوال ۱۶

در کدام بیت واژه‌های با ساختمان صفت فاعلی دیده می‌شود؟

- ۱) تو که یک روز پراکنده نبوده‌ست دلت
- ۲) به پیش زخم تیغ من ملرزان دل بنه گردن
- ۳) گشته‌ست خون مرده جهان ز آرمیدگی
- ۴) نیز در مازندان چندین اساس دیرپای

پاسخ: گزینه ۴

در بیت گزینه «۴» واژه «دیرپای» دارای ساختمان صفت فاعلی است: «صفت + بن‌مضارع» به معنای «دیرپاینده».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پراکنده صفت مفعولی از (پراکند +ه) می‌باشد. (نکته صفت فاعلی این مصدر «پراکندن»، «پراکننده» است.)

گزینه «۲»: «دانایی» به معنای دانا بودن و «بینایی» به معنای بینا بودن اسم هستند.

گزینه «۳»: جهان از آرمیدگی خون مرده شده است. (جهان به معنی جهنده صفت فاعلی است اما در این بیت در این معنا به کار نرفته است)

ساختمان واژه و مخصوصاً انواع صفات بیانی از مطالب مهم سوالات دستور آزمون‌های ماز بوده است.

تجربی ۱۴۰۰

۱۴- صفتهای «فاعلی - مفعولی - نسبی - لیاقت» به ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد	خواستم از رنجش دوری بگویم یادم آمد
ما و به جلوه‌گاه او جامهٔ جان دریدنی	جلوه کند چو قامتش زیر قبای زرفشان
بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان‌ها	تا عهد تو دربستم عهد همه بشکستم
سراپا ز آلودگی پاک کن	بِه عصیان سراپای آلوده‌ام
(۴) ج - د - الف - ب	(۲) ب - د - ج - الف
(۳) ج - الف - د - ب	(۱) ب - ج - الف - د

آزمون ماز مرحلهٔ ۱۷ سوال ۱۳

در همهٔ گزینه‌ها جمله‌هایی با اجزای «نهاد + مسند + فعل» یافت می‌شود، به جز:

(۱) سروی و بر سرو ماه داری و خورشید	ماهی و بر ماه حلقه بندی و زنجیر
(۲) گر جانب محب نظری از حبیب هست	غم نیست گر هزارهزارش رقیب هست
(۳) از غم عشق، همین فیض مرا بس واعظ	کز دل تنگ برون کرد غم دوران را
(۴) تحصیل عشق و رندی آسان نمود اول	آخر بسوخت جانم در کسب این فضایل

پاسخ: گزینه ۲

فعل‌های «هست، نیست و هست» غیراسنادی هستند و هر سه جمله از «نهاد + فعل» ساخته شده‌اند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سروی و ماهی (تو) سرو هستی / تو ماه هستی (هستی)

نهاد مسند فعل نهاد مسند فعل

گزینه «۳»: همین فیض مرا (برای من) بس [است]

نهاد مسند فعل نهاد مسند فعل

گزینه «۴»: تحصیل عشق و رندی آسان نمود

نهاد مسند فعل نهاد مسند فعل

الگوی سوال یکسان است اما نکتهٔ جالب‌تر این است که دقیقاً در سوال ماز مطلبی مورد پرسش قرار گرفت که همان مطلب، به عنوان هستهٔ سوال کنکور (سوال ۱۵ گروه ریاضی) قرار گرفت.

ریاضی ۱۴۰۰

۱۵- اجزای کدام مصراع‌ها «نهاد + مسند + فعل» است؟

الف) نیست جانم محرم اسرار عشق

ب) سر پر ز شرم و بهایی مراست

ج) هم حرکاتش متناسب به هم

د) مرا در نهانی یکی دشمن است

(۴) ج - د

(۳) ب - د

(۲) الف - ج

(۱) الف - ب

آزمون ماز مرحلهٔ ۱۲ - سوال ۱۵

با توجه به ابیات زیر کدام گزاره نادرست است؟

مطرب همین طریق غزل گو نگاه دار کاین ره که برگرفت به جایی دلالت است

سعدی بشوی لوح دل از نقش غیر او علمی که ره به حق ننماید جهالت است

(۱) دو ترکیب وصفی و چهار ترکیب اضافی در ابیات به کاررفته‌است.

(۲) فقط در یک بیت حذف فعل به قرینهٔ معنوی دیده می‌شود.

(۳) در ابیات بالا فقط یک گروه اسمی با هر دو وابستهٔ پیشین و پسین به کار رفته است.

(۴) نقش دستوری «سعدی» و «مطرب» هر دو مناد است.

پاسخ: گزینهٔ ۴

تنها گزینهٔ «۴» نادرست است.

نقش «مطرب» در بیت نخست «متمم» است: به مطرب بگو همین طریق غزل را نگاه دار...

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترکیب‌های وصفی ۱- همین طریق ۲- این راه ترکیب‌های اضافی ۱- طریق غزل ۲- لوح دل ۳- نقش غیر ۴- غیر او

گزینه «۲»: فقط در بیت دوم «سعدی» مناداست و حذف فعل به قرینة «معنوی» دیده می‌شود.

گزینه «۳»: تنها گروه اسمی که دارای هر دو وابسته پسین و پیشین است: همین طریق غزل (وابسته پیشین اشاره + هسته + وابسته پسین مضاف الیه)

الگوی سوال ماز کاملا با الگوی سوال کنکور سراسری یکسان می‌باشند. تقریبا در تمام آزمون‌های ماز یک سوال با این الگو تکرار شده است.

تجربی ۱۴۰۰

۱۵- همه موارد در رباعی زیر «كاملاً» یافت می‌شود، به جز:

«ای نسخه نامۀ الهی، که تویی بیرون ز تو نیست هر چه در عالم هست

وی آینه جمال شاهی، که تویی در خود بطلب هر آنچه خواهی که تویی»

(۱) مترادف واژه «رقعه» و یک واژه دو تلفظی در سروده یافت می‌شود.

(۲) دو ترکیب اضافی و دو صفت نسبی در ابیات وجود دارد.

(۳) ابیات دارای سه متمم و دو منادای محذوف است.

(۴) ابیات «فاقد» نقش تبعی و دارای مسند هستند.

آزمون ماز مرحله ۱۹ سوال ۱۲

نقش دستوری کلمات مشخص شده در بیت زیر، در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«طوق قمری سرو بستان را کمند وحدت است نیست از زنجیر پروا مردم آزاد را»

(۱) مسند - نهاد - مضاف الیه - مسند - مضاف الیه (۲) نهاد - مسند - مضاف الیه - نهاد - متمم

(۳) نهاد - مضاف الیه - مسند - نهاد - متمم (۴) مسند - مضاف الیه - نهاد - مسند - مضاف الیه

پاسخ گزینه ۳

برای مشخص کردن نقش دستوری کلمات مشخص شده، بیت را مرتب می‌کنیم:

طوق (نهاد) قمری، کمند (مسند) وحدت سرو (مضاف الیه) بستان است، برای مردم (متمم) آزاد پروای (نهاد) از زنجیر نیست (=وجود ندارد).

نقش واژه‌ها تقریبا در تمام آزمون‌های ماز دیده می‌شود. در کنکور سراسری ۱۴۰۰ در گروه تجربی از نقش واژه‌ها یک تست طراحی شد که البته سوال سلیقه‌ای و صد البته دارای ایراد علمی است.

تجربی ۱۴۰۰

۱۶- نقش واژه‌های مشخص شده به ترتیب، در ابیات زیر کدام است؟

«به روز مرگ چو تابوت من روان باشد گمان مبر که مرا درد این جهان باشد

برای من مگری و مگو دریغ! دریغ! به دام دیو درافتی دریغ آن باشد»

(۱) نهاد، مضاف الیه، متمم، مسند (۲) متمم، مفعول، متمم، نهاد

(۳) نهاد، مضاف الیه، مفعول، نهاد (۴) نهاد، مضاف الیه، مفعول، مسند

«تطابق سوالات قرابت معنایی»

بخش ششم: بیشتر مفاهیمی که در بخش قرابت سوالات کنکور ۱۴۰۰ دیده می‌شود در آزمون‌های ماز بارها و بارها مورد پرسش قرار گرفت. برای نمونه برخی از این شباهت‌ها را بر می‌شماریم.

آزمون ماز مرحله ۱۸ سوال ۲۳

کدام بیت با بیت زیر تناسب معنایی ندارد؟

«تا خار غم عشقت آویخته در دامن کوتاه نظری باشد رفتن به گلستان‌ها»

(۱) نیست بی روی تو میل گل و برگ سمنم تا شدم بندهات آزاد ز سرو چمنم

(۲) با گلستان چهره او فارغ است سیف از بوستان و حسن گل و بانگ بلبلش

(۳) سحر به بوی گلستان دمی شدم در باغ که تا چو بلبل بی‌دل کنم علاج دماغ

(۴) گلزاری ز گلستان جهان ما را بس زین چمن سایه آن سرو روان ما را بس

پاسخ گزینه ۳

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و ابیات ۱، ۲ و ۴: وجود معشوق، عاشق را از باغ و گلستان بی‌نیاز می‌کند.
بیت ۳: شاعر در این بیت همچون بلبل به گلستان می‌رود تا با بوی گل‌ها آرامش یابد.

انسانی ۱۴۰۰

۱۹- مفهوم «غم» در کدام بیت، متفاوت است؟

- (۱) غم تو موهبت کبریاست در دل من
(۲) دل در بر من زنده برای غم توست
(۳) تا خار غم عشقت اویخته در دامن
(۴) دور از تو با سیاهی شبهای غم گذشت
- نمی‌دهم به سرور بهشت این غم را
بیگانه خلق و آشنای غم توست
کوته‌نظری باشد رفتن به گلستان‌ها
این مردنی که زندگی‌اش نام کرده‌ایم

آزمون ماز مرحله ۵ - سوال ۲۰

کدام یک از ابیات زیر با بیت زیر به ترتیب «تناسب» و «تقابل» دارد؟

صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع لایق صحبت بزم تو شدن آسان است

- (الف) صبر چون پروانه باید کردنت بر داغ عشق
(ب) گویی به صبر چاره کن این روز عشق را
(ج) صبر کن صائب به درد و داغ چون مردان که عشق
(د) لذت داغ غمت بر دل ما باد حرام
- ای که صحبت با یکی داری نه در مقدار خویش
آخر به روز عشق صبوری کجا بود؟
بر سمندر آتش سوزنده را گلشن کند
اگر از جور غم عشق تو دادی طلبیم

(۱) الف ، ب (۲) الف ، ج (۳) ج ، ب (۴) د ، الف

هنر ۱۴۰۰

۱۷- کدام بیت، فاقد مفهوم «الصبر مفتاح الفرج» است؟

- (۱) به تلخی صبر کن تا معدن گوهر توانی شد
(۲) صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع
(۳) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم
(۴) دل به هجران تو عمری است شکیباست ولی
- که آب بحر چون شیرین شود گوهر نمی‌دارد
لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست
تا سختی کمان شما نیز بگذرد
بار پیری شکند پشت شکیبایی را

آزمون ماز مرحله ۱۹ - سوال ۲۳

کدام گزینه با بیت «محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مرزبان را مشتری جز گوش نیست» تقابل مفهومی دارد؟

- (۱) تو قدر صحبت یاران و دوستان شناسی
(۲) چون زر بی‌سکه مردود است در بازار حشر
(۳) از عشق دلی نیست که زخمی نچشیده‌است
(۴) دل افسرده ندارد خبر از شورش عشق
- مگر شبی که چو سعدی به داغ عشق بختی
هر دلی کز کاوش مژگان او افکار نیست
این سیل سبک‌سیر به هر کوچه دویده‌است
بحر دور است از آن قطره که گوهر شده‌است

پاسخ: گزینه ۳

مفهوم بیت صورت سؤال این است که جز عاشق کسی محرم اسرار عشق نیست. مفهوم مقابل آن در بیت گزینه «۳» دیده می‌شود: عشق فراگیر است و هر دلی درد عشق را چشیده‌است. پس این بیت به نوعی با مفهوم مصراع سؤال در تقابل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: وقتی درد عشق را می‌فهمی که عاشق شده باشی و سختی‌های آن را تحمل کرده باشی.
گزینه «۲»: دلی که عاشق نیست، در قیامت ارزش ندارد.
گزینه «۴»: عاشق از سختی‌های عشق خبر ندارد.

تجربی ۱۴۰۰

۱۷- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، تفاوت دارد؟

- (۱) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست
(۲) تا نگریدی آشنا زین پرده رمزی نشنوی
(۳) از خاصگان دمی است مرا سر به مهر عشق
(۴) آشنای حرمی بوده‌ام از جذبۀ عشق
- مرزبان را مشتری جز گوش نیست
گوش نامحرم نباشد جای پیغام فروش
هرجا که محرمی است دم آن‌جا برآورم
که در آنجا گذر محرم و بیگانه نبود

آزمون ماز مرحله ۷ - سوال ۲۲

مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر متناسب است؟

- «می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را
در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست»
- (۱) شوخی حسن تو دارد برق را در پیچ و تاب
(۲) بود و نمود عاشق از آب و تاب حسن است
(۳) عشق بی پرده شود حسن چو در پرده رود
(۴) چشم کوتاه نظران حلقه بیرون در است

پاسخ: گزینه «۴»

در گزینه (۴) همانند عبارت سوال سخن از این است که هر کسی شایسته درک حسن نیست.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) حسن یار سبب هر اضطراب و بی‌قراری است.
(۲) وجود عاشق به عشق وابسته است.
(۳) پنهان بودن حسن یار عشق عاشق را آشکارتر می‌کند.

تجربی ۱۴۰۰

۱۸- مفهوم مقابل کدام بیت «غلط» است؟

- (۱) خون در تلاش جامه‌الوان نمی‌خورم
(۲) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حسن را
(۳) آن که چون یوسف به نقد جان خریدارش شدم
(۴) کمند جذبه خورشید اگر رحمت نفرماید
- سالی بس است کعبه صفت یک قبا مرا (مناعت طبع)
در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست (تجلی معشوق)
نیست وزن برگ گاهی در ترازویش مرا (اعراض معشوق)
که چون شبنم از این پستی به بالا می‌برد ما را (عنایت معبود)

آزمون ماز مرحله ۵ - سوال ۲۰

کدام یک از ابیات زیر با بیت «تناسب» و «تقابل» دارد؟

- صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع
لایق صحبت بزم تو شدن آسان یست
- (الف) صبر چون پروانه باید کردنت بر داغ عشق
(ب) گویی به صبر چاره کن ایمن روز عشق را
(ج) صبر کن صائب به درد و داغ چون مردان که عشق
(د) لذت داغ غمت بر دل ما باد حرام
- (۱) الف ، ب (۲) الف ، ج (۳) ج ، د (۴) د ، الف

تجربی ۱۴۰۰

۱۹- مفهوم کدام بیت، یادآور بیت زیر است؟

- «بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت
(۱) سر به خاک آورد امروز آن که افسر داشت دی
(۲) تا گشودم دیده روشن در این ظلمت‌سرا
(۳) عمر شیرازه گل‌های چمن ده روزه است
(۴) صبر بر داغ دل سوخته باید چون شمع»
- هم بر چراغدان شما نیز بگذرد
تن به دوزخ برد امسال آن که گردن بود پار
خرج اشک و آه شد جسم نزارم همچو شمع
خرم آن گل که پریشان نشود دفتر او
لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست

آزمون ماز مرحله ۳ - سوال ۱۶

مفهوم کدام گزینه با بیت زیر قرابت دارد؟

- «با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است
ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت»
- (۱) از تهیدستی چو سرو باغ پایم در گل است
(۲) دل دشمن به تهیدستی ما می‌سوزد
(۳) از مال و جاه هست سخن پایدارتر
(۴) سرو از آن در چهار موسم تازه روی و خرم است
- رخت می بندم اگر زاد سفر باشد مرا
برق چون ابر از این مزرعه گریان گذرد
از ملک جم چه مانده به غیر از حکایتی؟
کز تهیدستی به دل بیم حسابی نیست

پاسخ: گزینه ۴

مفهوم مشترک بیت صورت سوال گزینه ۴: فقر و تهیدستی ارزشمند و ستودنی است و موجب آرامش و افتخار دانسته شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: در نکوهش تهیدستی بیان شده است.
گزینه‌ی «۲»: بیان فقر و تهیدستی بیش از حد
گزینه‌ی «۳»: ارزشمندی و پایداری و جاودانگی کلام

ریاضی ۱۴۰۰

۱۷- مفهوم کدام بیت، در مقابل آن «غلط» است؟

- (۱) دید در آینه گل هر که رخسار خزان
(۲) دندان به دل فشار کز این راه کرده‌اند
(۳) می‌توان در پرده حسن یار را بی‌پرده دید
(۴) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است
- از گلستان دیده خونبار می‌آرد برون (عبرت‌پذیری)
جان‌های پاک رخنه به زندان روزگار (توصیه به شکیبایی)
صائب از ارباب معنی باش و صورت را بین (مذمت تزویر)
ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت (ماعت طبع)

آزمون ماز مرحله ۱۵ - سوال ۱۷

کدام بیت در بردارنده مفهوم بیت زیر است؟

رزق هر چند بی‌گمان برسد شرط عقل است جستن از درها

- (۱) ز دانایی چو دم زد رزق را از محض دانایی
(۲) سعی از برای رزق مقدر نمی‌کنیم
(۳) ز کار تا نرود دست و پای سعی تو را
(۴) چو انسان بست صورت در رحم تا وقت دانایی
- ز سعی خویش می‌داند زهی انسان و کفرانش
ما این عرق ز جبهه خود پاک می‌کنیم
امید رزق ز دست دعا نباید داشت
میسر می‌شود بی‌سعی رزق از لطف سبحانش

پاسخ: گزینه ۳

بیت صورت سوال و گزینه «۳» بر این نکته تاکید دارند که اگر چه خداوند روزی رسان است اما تلاش انسان لازم است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- بیت گزینه «۱»: اگر انسان رزق را دسترنج تلاش خود می‌داند بسیار کافر است رزق از خداوند است (زیاد به تلاش انسان بستگی ندارد).
بیت گزینه «۲»: ما برای رزق و روزی زیاد تلاش نمی‌کنیم زیرا خداوند روزی رسان است (الزاما به تلاش ما ربطی ندارد).
بیت گزینه «۴»: وقتی که انسان قرار است متولد شود خداوند سبحان روزی او را از قبل مقرر و مقدر کرده است (روزی رسان بودن خداوند)

ریاضی ۱۴۰۰

۱۹- ضرب‌المثل «از تو حرکت از خدا برکت» با کدام بیت تقابل مفهومی دارد؟

- (۱) همت ز دل و عرض تجمل بود از دست
(۲) رزق چون زود دهد دست به هم، زود رود
(۳) نرفت از پیش کاری چون به دست و پا زدن صائب
(۴) رزق هر چند بی‌گمان برسد
- همت ز خلایق بود و رزق ز خالق
نکنم شکوه اگر روزی من دیر آید
دو دست سعی را بر پشت بستم تا چه پیش آید
شرط عقل است جستن از درها

